

Pulkvedis Pēteris Suveizda par drošību un nestāvēšanu malā

Pēteris Suveizda Nacionālo bruņoto spēku Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 36. gadadienas mitārajā parādē Aizkrauklē (2026).

Vai šeit, Latgalē, pats jūties droši?
– Es visu dzīvi esmu jūties droši, un nekas nav mainījies arī tagad, kad esmu atgriezies Latgalē un vadu Zemessardzes 3. Latgales brigādi.

Kas rada šo drošības sajūtu?
– Mans raksturs ir tāds, ka neesmu no bailīgajiem. Visu dzīvi ir bijušas situācijas, sarežģījumi, kas, protams, rada uztraukumu, dod pat kaut kādu adrenalīna devu, bet gala rezultātā tas ir devis gandarījuma sajūtu, ka tu neesi stāvējis malā. Tagad, re, kur ir Latgale, re, kur ir Zemessardzes 3. Latgales brigāde, un esmu tās komandieris, un man tas šķiet loģiski un vienkārši. Tāda pati sajūta bija, mācoties Višķu lauksaimniecības tehnikumā, jo arī tur bija jārisina dažādi, tiesa, mazāki sarežģījumi.

Nestāvēt malā – tas ir svarīgi jebkurā dzīves situācijā. Ja ir sarežģījums, zibenīgi mēģini atrisināt to uzreiz; ja nevari to izdarīt pats, pieaicini savējos, kas tev ir līdzās (manā gadījumā tie ir bataljonu komandieri, štāba priekšnieki). Ja tad nesanāk, ej paskrien vai papeldi, un tu zināsi, kā rīkoties, kādus lēmumus pieņemt.

Piekrītat, ka tomēr austrumu pierobežā, sevišķi saistībā ar dronu ielidošanu, cilvēki sajūt lielāku stresu nekā citviet Latvijā. Kā šīs bailes, šo neziņu mazināt?
– Informēts cilvēks nebaidās. Jums jāsaprot, kas rada problēmu, un, ja jūs to saprotat, bailes pazūd. Ukraina aizvien biežāk veic ļoti

efektīvus triecienus pa mērķiem dziļi Krievijas teritorijā, tostarp Latvijas, Igaunijas un Somijas pievārtē. Ukraiņi cīnās uz dzīvību un nāvi, un viņi katru dienu strādā, lai pilnveidotu šos dronus. Tāpat attīstās arī pret-dronu sistēmas, tostarp elektromagnētiskās karadarbības iekārtas/ slāpētāji. Tos dronus, kuri ielidoja Latvijā un nokrita vai kuri izlidoja, mēģināja notriekt ar šīm iekārtām, taču tie novirzījās no maršruta. Šie lidaparāti nav Latvijā ielidojuši mērķtiecīgi, bet gan nomaldījušies. Mums ir jāsaprot, ka tie nav uzbrukumi Latvijai un ka droni ir šodienas realitāte. Ja to saprot, tad bailēm nav pamata. Līdzīgi gadījumi turpināsies, kamēr Krievija nebeigs noziedzīgo karu pret Ukrainu. Un jāsaprot arī tas, ka kopš 2024. gada, kad Latvijā nokrita pirmais drons, mēs esam pastiprinājuši gaisa aizsardzības sistēmas un turpinām to darīt arī šodien.

Tāpat Latvijā darbojas šūnu apraides sistēma. Jā, tā joprojām ir uzlabojama (jo tālruņu modeļi ir dažādi utt.), bet tomēr tā darbojas. Mums ir divi šūnu apraides brīdinājumi par gaisa telpas apdraudējumu: dzeltenais, kad tu saproti, ka ir iespējams apdraudējums un kā rīkosies; oranžais, kad tiešām ir apdraudējums gaisa telpā, tāpēc ir vajadzīga tūlītēja rīcība (divu sienu princips, ja esi telpās; ja esi ceļā ar auto, tad apstājies, apskaties, kur vari paslēpties – vai tas ir koks, vai akmens, vai mājas otra puse).

Darba kolektīvos, arī «Vietējā Latgales Avīzē», jābūt izstrādātam rīcības algoritmam, kā rīkoties, ja iedarbināts oranžais brīdinājums.

Jāsaprot, ka pieaugušie kaut kā to visu saprot un tiks galā ar droniem, savukārt bērnodārza bērniem ir jābūtu, ka jābūtu, nevis jābūtu stress (to var darīt rotaļājoties, piemēram, sadodamies rocinās un dodamies uz drošo telpu zīmēt ar krītiņiem puķes un taurenīšus).

Nacionālie bruņotie spēki ar sabiedrotajiem ir nomodā par austrumu pierobežu katru dienu, un, ja ir oranžais brīdinājums, gaisā paceļas NATO sabiedroto iznīcinātāji un visai drīz tie jau lido virs Preiļiem, Rēzeknes. Šodien Nacionālie bruņotie spēki tiek stiprināti ar droniem un dronu pārveršanas sistēmām (droni ir lēti un efektīvs pretinieka satriekšanas līdzeklis), pamazām ieviešam mākslīgo intelektu, robotus... Mēs, armijas cilvēki, esam nomodā par Latviju.

Tāpat gar robežu ceļmalās ir salikti pūķa zobi, prettanku eži, dažādu tipu bloki – arī tie ir vajadzīgi, lai iespējamajam pretiniekam zūd vēlēšanās nākt uz Latviju, lai zina, ka viņš te neko par velti nesaņems un ka viņam te nekas nesanāks. Lai arī esam maza nācija, mēs varam sarīkot nepatīkšanas lielai armijai. Šo pieredzi guvu, esot dažādās starptautiskās misijās ārē, tostarp Afganistānā.

Bet šo dronu dēļ daļai jauniešu un viņu vecākiem ir bažas, vai militārā profesija šodien būtu tas īstais aicinājums...

– ...mūsdienų jauniešus neviens vairs nenoturēs, viņi ies savu ceļu, jo vēlas pašapliecināties. Lūznavā valsts aizsardzības dienestu uzsāka 111 jaunieši, bet kas viņus motivē tā darīt? Valsts aizsardzības dienests ir ideāla vieta, kur jaunietis var pašapliecināties. Iestājoties brīvprātīgi, jaunietis 11 mēnešos apgūst militārās, sadarbības un citas prasmes (piemēram, pirmās medicīniskās palīdzības prasmes), veido raksturu (cilvēks kļūst vīrišķīgāks), un tas viss noderēs visai dzīvei. Turklāt jaunieši saņem 600 eiro katru mēnesi, un, ja pēc dienesta būs vēlēšanās studēt valsts akreditētās augstskolās, to varēs darīt par valsts līdzekļiem. Vēlāk cilvēks ir piederīgs Latvijas aizsardzības sistēmai, proti, pirmos piecus gadus atrodas augstas gatavības rezervē un reizi gadā piedalās mācībās. Aicinu jauniešus fokusēties uz to, kas izdodas, un rezultāts būs labs.

Cilvēki turpina diskutēt par 72 stundu izdzīvošanas mugursomu – vajag vai nevajag. Kāds ir jūsu viedoklis?

– Tāda soma ir vajadzīga, tāpēc ka dzīvē gadās saskarties ar dažādām krīzēm (vētrām, plūdiem utt.). Portālā www.sargs.lv atrodams saraksts ar priekšmetiem un produktiem, kam vajadzētu būt šajā somā, tomēr katrs cilvēks ir unikāls, viens somā ieliks to, kas varbūt otram nešķitīs svarīgi. Es ieteiktu turēt pa rokai (mājas skapī vai kletī, vai garāžā)

visu to, kas ļautu cilvēkam vai ģimenei būt pašpietiekamiem vismaz trīs dienas. Protams, tas ir dzeramais ūdens, medikamenti, personas dokumenti utt.

Robežu te, Latgalē, šķērso nelegālie migranti, ienāk pagalmos, sētās... Kā rīkoties tādā brīdī, kā runāt ar šo svešinieku?
– Uzreiz ir jāzvana 112, jāpasa problēma, vieta un laiks – kur, kad, kas – un, kamēr brauc robežsargi vai Valsts policijas darbinieki, nav jāiesaistās strīdās, jāpiekāpjas kaut kādās mazās lietās (ja prasa ēdienu vai ūdeni), pēc iespējas jāminimalizē apdraudējums savai veselībai un dzīvībai.

UZZIŅAI

- Pēteris Suveizda ir pulkvedis, Zemessardzes 3. Latgales brigādes komandieris.
- Absolvējis Ambelu pamatskolu un Višķu lauksaimniecības tehnikumu. Ieguvis militāro izglītību Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā un Baltijas Aizsardzības koledžā.
- Dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos uzsācis 1994. gadā. Dienējis Baltijas miera uzturēšanas spēku bataljonā, Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljonā, Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolā un Nacionālo bruņoto spēku Rekrutēšanas un atlases centrā. Pulkvedis komandējis arī Zemessardzes Studentu bataljonu, kā arī bija Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba Operatīvās plānošanas departamenta operāciju vadības pārvaldes priekšnieks. No 2023. gada bija štāba virsnieks NATO Sauszemes spēku pavēlniecības štābā Turcijā, bet no 2026. gada – Zemessardzes 3. Latgales brigādes komandieris.
- Viņš ir piedalījies starptautiskās misijās Bosnijā un Hercegovinā, kā arī Afganistānā. Saņēmis vairākus apbalvojumus.

(Avots – www.zs.mil.lv)

Ir sēnu, ogu laiks. Vai pierobežā ir droši doties sēņot un ogot?

– Latgalē ir jāiet sēņot un ogot, jo mums ir ļoti bagāti meži, un pierobežas mežos ir tikpat droši kā citviet Latvijā. Tikai jāatceras, ka šovasar galvenais apdraudējums mežos nav lācis vai drona atlūzas, bet gan ērces (veikalos pieejami nedārgi aerosoli). Mežā arī gadās pa kādai čūskai, bet, ja ir zābaki, tad sēņojam un ogojam droši. Parasti ejam mežā ar spaini vai kanniņu, tad ik pa brīdīm jāuzsūt pa to ar nazi, arī tas rada to drošības sajūtu. Var izmantot arī svilpīti. Pastaiga mežā ir ļoti laba terapija pret stresu un

nogurumu. Paņemam līdzī labi uzlādētu mobilo tālruni un ejam pēc ogām vai sēnēm!

Ja nu, nedod Dievs, pienāk šī X stunda, kam jāzvana vispirms – bērniem, kuri ir skolā, sievai vai vīram, kuri ir darbā, sirmajiem vecākiem, kuri vieni paši laukos... Kādai būtu jābūt mūsu katra rīcībai pirmajās piecās – desmit minūtēs?

– Man patīk tas stāsts par divām vardēm, kuras iekrita krējuma burkā; viena padevās un noslīka, otra kūlās ar kājām tik ilgi, kamēr krējums pārvērtās sviestā, un viņa no burkas tika laukā. Mana atbilde – nestāvi malā un esi līdzatbildīgs.

Izspēlēsim situāciju. Cilvēks redz, ka lido drons. Pirmais solis – viņš zvana 112, saka – redzu dronu, un nosauc vietu, kur tas notiek (ceļu, ciemu, sādzu, māju nosaukumu...), un virzienu, kurā drons lido. Otrais – pasargā sevi. Ja bērns ir skolā, par viņa drošību atbild skolas vadība; ja laulātais ir darbā – atbild administrācija; ja sirmie vecāki dzīvo vieni paši, var uzzvanīt, lai atgādinātu viņiem, kā rīkoties. Šobrīd Latvijā ir droši, Latvija nav apdraudēta, tāpēc nav jārīko katru dienu instruktažas, kā rīkoties X stundā.

Es pats katru sadarbību, katru sarunu, arī to, kas nav izdevusies, cenšos pabeigt pozitīvi, uzsverot, ka visi kopā varam izdarīt labāk.

Ko vēl vēlaties pateikt lasītājiem?

– Esmu izbraidījis daudzās valstīs, man ir ko salīdzināt, un Latvija man patīk visvairāk. Mēs esam vienīgā šeit dzīvojošā tauta, mums citas zemes nav, un Latvija der mums. Latvija ir ļoti skaista, sakopta, ļoti zaļa. Braucu gar Špoģiem, Maltu... un tur ir sakopts, viss zied, viss notiek. Ieeju veikālā formā, cilvēki smaida. Latvija ir mūsējā. Un tas ir tas, kas jāapzinās mums katram, kas ir jānes sirdī, un ar šo apziņu ir jādzīvo.■

Pēteris Suveizda (no labās) un Zemessardzes 3. Latgales brigādes inženieru rotas komandieris kapteinis Edgars Lemps, iepazīstot Baltijas aizsardzības līnijas izbūves darbus Austrumu pierobežā (2026)

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». Par projekta raksta «Pulkvedis Pēteris Suveizda par drošību un nestāvēšanu malā» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds